

Hajnal Gábor-életútinterjú

Készítette: Kovács László

A beszélgetés időpontja és helyszíne: 2023. április 17. és 19., Budapest

Szerkesztett, tömörített, kiegészített, lábjegyzetelt változat.

Kovács László:

Milyen családból származol, milyen zenei hatások értek?

Hajnal Gábor:

Volt zenei hatás. Az apám hangszerkészítő volt, és hangszerboltban dolgozott. 1916-ban született, és a háború előtt már dolgozott. Nálunk volt lemezjátszó, ráadásul az apai nagyapámnak volt egy kocsmája Rákospalotán. Nyáron ők béreltek a Római-parton egy vendéglőt, ott egy családi zenekar játszott: a nagyapám dobolt, az apám tangóharmonikázott, az öccse szaxofonozott és a nagybátyja hegedült. Amikor megszülettem, 1946-ban, már körül voltam véve zenével. Apám tanított engem tangóharmonikázni. Egy kicsit megtanultam, de nem szerettem. A tangóharmonika egy elég bonyolult hangszer. Az ötvenes években még divatos volt, de amikor bejött a gitár, akkor már ciki lett. Szóval volt gyerekkori indíttatás, egyébként még megvannak a kották, régi lemezek, operalemezek, Tabányi Mihály¹ lemezei... aki amúgy az apám haverja volt. Tabányi is járt hangszerkészítő iskolába. Kihelyezték apámat és Tabányit a Steinbeck hangszerkereskedő cég Rákóczi úti hangszerboltjába. Tabányit kirúgták, mert állandóan csak harmonikázott. De milyen jól járt! Világhírű harmonikaművész lett, apámmal nagyon jó haverok maradtak. 2004-ben az RTL Klub épületében futottunk össze Misi bácsival. Leült mellém, persze nem ismert meg, nem látott már száz éve. Nem álltam meg, mondtam neki, hogy Misi bácsi, én vagyok a Hajnal Jenő fia. Elsírta magát, annyira jóban voltak a faterral. De kijött belőle a zenész, kérdezte, hogy én mivel foglalkozom. Koncerteket szervezek, válaszoltam. Erre ő: „Ha van valami buli, csak szóljál!” Akkor már vagy nyolcvanéves volt. Ezt nem hiszem el, mondom, egy igazi zenész!

Kovács László:

Hogyan jutott át a rock and roll a keleti blokkba?

Hajnal Gábor:

1956 után, akik kimentek, szembesültek egyrészt azzal, hogy hogyan néz ki a kapitalizmus, másrészt, hogy van Elvis Presley,² és a fiatalabbak el is kezdték hazaküldözgetni a lemezeket. Így kezdett el Magyarországra besomfordálni a rock and roll. Ez volt az egyik út, a másik meg a Cseke László³ műsora a Szabad Európán⁴. A *Teenager Party* című műsorában beszélt az előadóról, bemutatta a Beatlest,⁵ a Kinkst,⁶ a Rolling Stonesot⁷. Lehetett kérni tőle számokat, de csak jeligével, különben másnap megjelent volna

¹ Tabányi Mihály (1921–2019) tangóharmonikás, zenekarvezető, a magyar könnyűzene legendás alakja.

² Elvis Presley (1935–1977) amerikai énekes, színész, a rock and roll legendás előadója.

³ Ekecs Géza (1927–2017) Cseke László néven újságíró, rádiós műsorvezető a müncheni Szabad Európa Rádiónál (l. 4. sz. lábjegyzet).

⁴ Szabad Európa Rádió, müncheni székhelyű rádióadó, a szocialista tömb országaiba irányuló műsort sugárzott.

⁵ A Beatles 1960–1970 között működő angol beategyüttes, a műfaj legnépszerűbb előadója.

⁶ A Kinks 1964–1997 között működő angol rockegyüttes, a hatvanas évek egyik nagy hatású zenekara.

⁷ A Rolling Stones, 1962-ben alapított, mind a mai napig működő angol rhythm and blues, majd rockegyüttes, műfajában az egyik legnépszerűbb előadó.

a rendőrség. Elvileg nem lehetett Szabad Európát hallgatni, ez tilos volt. 1962-től már voltak magyar zenekarok, az Omega,⁸ az Illés,⁹ Zoránék,¹⁰ Sankó Laci¹¹. A magyar zenekarok úgy tanulták meg a nótákat, hogy a Szabad Európáról felvették. Volt, hogy teljesen elment az adás, és akkor megpróbálták kitalálni, hogy akkor addig mi is ment vajon. Aztán amikor legközelebb nem ugyanott ment el az adás, akkor esetleg kiderült, hogy nem azonos hang volt ott, hanem valami más. Cseke nélkül sokkal nehezebben indult volna el ez a történet Magyarországon.

Kovács László:

Ezekben az években nem kerültél közel a beatzenéléshez?

Hajnal Gábor:

De, akkor mindenki zenekart csinált. Csak nehezek voltak a körülmények, nem nagyon voltak hangszerek kaphatók, hiába dolgozott a fater hangszerboltban. A haverokkal csináltunk egy zenekart, Flowers néven. Körülbelül tizenhat éves voltam. Elkezdtünk farigcsálni gitárt, meg rádióból csináltunk erősítőt. Az egyik haveromnak volt egy Mambó magnója, annak a mikrofonjába énekeltem, én voltam az énekes. Eljutottunk a Szabó Pál Művelődési Házba, ott játszottunk, meg a Kolumbusz utcában, a Rózsakert nevű helyen. Aztán a szólógitáros felszedett egy csajt, mi pedig válaszut elé állítottuk, hogy vagy a csaj, vagy a zenekar. A csaj választotta, és ezzel a zenekarnak is vége lett.

Kovács László:

Milyen stílusban játszottatok?

Hajnal Gábor:

Főleg Rolling Stones-dalokat játszottunk, mert úgy én is tudok énekelni, mint Mick Jagger¹² (*nevet*). Kinkset is játszottunk, a keményebb stílussal próbálkoztunk. Igazából nem vágytam arra, hogy zenéljek, hogy megtanuljak gitározni. Volt bennem exhibicionizmus, de nem ebben az irányban. Gyerekként a tangóharmonikához sem volt igazán kedvem. Érdekes módon a beatzenére sem voltam igazán rákattanva. Az első dal, amitől megőrültem, Little Richard¹³ *Lucille* című száma volt. De a hatvanas években a magyar foci nagyon jó volt, és én inkább futballmeccsre jártam. A zenekaros haveri kör szétesett, és senkit sem tudtam rádumálni arra, hogy menjünk el a Danuviába¹⁴ vagy az Ifiparkba.¹⁵ Időnként elmentem egyedül vagy valamelyik csajjal. Akkor más volt a csajozás is. Beültél egy moziba, és ha megengedte, hogy megfogd a kezét, akkor már orgazmusod volt. (*nevet*) Scampolóra el-

⁸ Az Omega 1962-ben alakult a Budapesti Műszaki Egyetem hallgatóiból. Ők álltak legközelebb a nemzetközi világsztár státuszhoz a magyar zenekarok közül. Négyyszer töltötték meg a Népstadiont, ebből háromszor önállóan. A zenekar tagjait Kossuth- és Liszt Ferenc-díjjal tüntették ki. Az együttes 2021-ben fejezte be működését.

⁹ Az Illés-együttes 1957–1982 között működő rockzenekar, a hazai beatmozgalom legnépszerűbb előadója, az együttes 1966–1973-as felállásának tagjai 2000-ben Kossuth-díjat kaptak.

¹⁰ Sztevanovity Zorán (1942) énekes, gitáros, szerző, a Metro beategyüttes frontembere volt, majd szólólistaként az egyik legnépszerűbb, Kossuth-díjas és Liszt Ferenc-díjas előadóművész.

¹¹ Sankó László (1945) basszusgitáros, zenekarvezető, a hazai beatmozgalom egyik ismert zenésze.

¹² Mick Jagger (1943) angol énekes, ritmusgitáros, a Rolling Stones együttes frontembere.

¹³ Little Richard (1932–2020) amerikai énekes, zongorista, a rock and roll műfaj egyik alapítója és sztárja.

¹⁴ A Danuvia az azonos nevű zuglói gépgyár művelődési háza, az egyik legnépszerűbb beatklub helyszíne volt.

¹⁵ A Budai Ifjúsági Park, 1961–1984 között működő, rendkívül népszerű szabadtéri szórakozóhely, illetve koncerthelyszín.

elmentem a Vigyázó Ferenc utcába, akkor népszerűbbek voltak, mint az Omega vagy az Illés. Rock and roll volt, Komárral.¹⁶

Kovács László:

Úgy volt népszerűbb, hogy többen mentek el a klubjukba?

Hajnal Gábor:

Igen. Meg voltak közös bulik, „gitárpárbajok”, ahol a Scampolo lemosta az Omegát és az Illést is a pályáról. Faragó „Judy”¹⁷ játszott ott, aki embertelenül jó gitáros volt, és a Komár énekelt, Elvis Presley módjára. A klubjuk előtt órákig kellett sorban állni! Ezek a legendás beatklubok nem voltak nagy helyek, olyan 150-200-300 fősek voltak. Még később is előfordult ilyesmi. Egyszer próbáltam elmenni Minire,¹⁸ a Bem rakpartra,¹⁹ de a híd túloldaláról visszafordultam, ott volt a sor vége.

Kovács László:

Milyen gyakoriak voltak a bulik egy ilyen klubban?

Hajnal Gábor:

A zenekarok péntektől vasárnapig játszottak esténként, egy helyen mindig ugyanaz a zenekar. El-elmentem bulikra, főleg a Danuviába, ami közel volt. Ott meg az volt a baj, hogy állandóan verekedések voltak. Akkoriban divat volt beatbulikon verekedni. Ha elmentél mondjuk Óbudára Liversingre,²⁰ és rájöttek az ottani srácok, hogy te nem vagy óbudai, akkor az baj volt. A Danuviával meg az volt a baj, hogy a 32-es busz jön Kőbányáról, végigmegy Zuglón, majd átmegy Angyalföldre. Itt tehát jöttek a kőbányaiak, jöttek az angyalföldiek és jöttek a zuglóiak. Ebből időnként bunyó lett.

Kovács László:

Ezeknek a vége általában a rendőrök megérkezése lett, vagy lenyugodtak?

Hajnal Gábor:

Persze, lenyugodtak általában. Összekaptak egy csajon, egy üveg sörön... de az nem volt jellemző, hogy komoly verekedések lettek volna. Elcsattant két pofon, aztán lenyugodtak.

Kovács László:

Meddig volt ez szokásban? A nyolcvanas években már nemigen fordult elő.

¹⁶ Komár László (1944–2012) énekes, a hatvanas évek elejének egyik hazai beatsztárja, a hetvenes évek végétől a rock and roll műfaj egyik népszerű szölistája, „a magyar Elvis”-nek is becézték.

¹⁷ Faragó „Judy” István (1944–2003), gitáros, zeneszerző. A beatkorszak egyik népszerű gitárhőse volt a Scampolo együttesel, a nyolcvanas-kilencvenes években szólólemezeket adott ki.

¹⁸ A Mini 1968-ban alapított magyar rockegyüttes, a progresszív rock és a dzsesszrock egyik legfontosabb képviselője. Megszakításokkal egészen 2022-ig, az alapító-zenekarvezető Török Ádám haláláig működött az együttes.

¹⁹ A Bem rakpart a hatvanas-hetvenes évek legendás budapesti koncerthelyszíne. A klub hivatalos neve az I. kerületi Tanács Végrehajtó Bizottságának Művelődési Klubja volt.

²⁰ A Liversing 1964–1968 között működő rhythm and blues zenekar, a maga idejében az egyik legkeményebb zenét játszotta Magyarországon.

Hajnal Gábor:

Igazából külvárosi jelenség volt ez, a tagsági igazolványos klubokban nem fordult elő. Jártam bulikra, de soha nem voltam egy zenekar rajongója. Érettségi után elmentem dolgozni az Állami Könyvterjesztő Vállalathoz. Nagy könyvmoly voltam gyerekkoromban, karácsonyra is mindig könyvet kértem. Petőfi összes költeményét nyolcadik születésnapomra kaptam meg. Az állást anyám egyik öccse szerezte, aki a Könyvterjesztőnél volt osztályvezető. Elkezdtem dolgozni, és megtudtam, hogy a vállalatnak van egy klubja Liszt Ferenc téren. A háború előtt ez a Japán Kávéház volt, egy irodalmi kávéház. A háború után az Állami Könyvterjesztő kapta meg ezt a helyiséget, rendbe hozták, és tök jól nézett ki. Most egy California Coffee Company nevű hely van ott, az Írók Boltja mellett, érdekes, meghagyták a színpadot, mellette a lépcsőt és a galériát is.

Szóval ez volt a Könyvterjesztő Vállalat KISZ²¹-klubja. A Flottilla nevű zenekar játszott ott vasárnaponként. Katonából állt, Faragó „Judy” gitározott, akit a Scampolóból a seregbe bevonultattak. Ha nem vitték volna be, akkor lehet, hogy nagyobb sztár lett volna, mint Szörényi Levente.²² Egyébként tök egyformán néztek ki!

A klub nagyon színvonalas vállalati klubként működött, a KISZ két napot is kapott. Csütörtökönként voltak író-olvasó találkozók, irodalmi estek, vasárnaponként meg játszott a Flottilla, matróruhában, mert csak úgy engedték ki őket. A többi napon is volt ott ez-az, például péntekenként kártyaklub idősebbeknek, Zorán apja odajárt kártyázni.

Lejártam és elkezdtem belekeveredni a klub életébe. 1966 nyár végén a klubvezető csajt elvitték a KISZ-hez függetlenített munkatársnak. Ő ajánlotta, hogy legyek klubvezető. Nem az egész klubnak lettem a vezetője, hanem a csütörtöki és vasárnapi klubnapoknak. Mit tesz isten? Faragó „Judy” akkor szerelt le, és megkeresett, hogy a Flottilla után újraalakítják a Scampolót, és nem jöhetnének-e ide? Dehogynem, gondoltam már arra, hogy a Flottilla után egy nagyon népszerű zenekar lenne jó, tehát mondtam, hogy jöjjenek. A zenekar tagjai Komár, Judy, Danyi Attila²³ (ő volt a zenekarvezető), Maka Béla²⁴ basszusgitáros, és Rosenberg Tamás²⁵ dobos voltak, ő később Udo Jürgens²⁶ dobosa lett. Még egy darabig ott volt Varga Tibi billentyűs is, aki aztán kilépett.

Akkoriban nem kellett reklámozni semmit, mert minden szájhagyomány útján terjedt. A klubablakára kivettem egy plakátot, ennek az lett a következménye, hogy az első Scampolo-bulira már délután négykor állt a sor. Úgy terjedt el a klubunk híre, hogy vasárnaponként ez a Scampolo-klub.

Teljes telt házakkal ment a klub. Kitaláltam, hogy vasárnaponként legyenek délelőtti koncertek is, ez akkor divatos volt. Fellépett a Tolcsvay,²⁷ Zorán, a Wanderers.²⁸ Már több volt a beatzene a klubban, mint az irodalom.

Elküldtek klubvezetőképző táborba, Balatonszemesre, mert le kellett vizsgáznom mint klubvezető. Akkoriban mindenre vizsgát kellett tenni. Faházakban laktunk, négyen voltunk

²¹ KISZ, Kommunista Ifjúsági Szövetség (1957–1989), az uralkodó állampárt fő ifjúsági szervezete volt a szocializmus idején.

²² Szörényi Levente (1945) gitáros, énekes, zeneszerző, szövegíró, az Illés és a Fonográf együttesek frontembere volt. Nagy sikerű színpadi művek (pl. az *István, a király*) szerzője. Kossuth-díjat és Erkel Ferenc-díjat kapott.

²³ Danyi Attila (1946–2016) basszusgitáros, zenekarvezető, a haza beatmozgalom ismert alakja volt. A hetvenes évektől rendezvényszervezéssel és diszkózással foglalkozott.

²⁴ Maka Béla bőgős, basszusgitáros, a Metró és Dogs beategyüttesek tagja volt.

²⁵ Rosenberg Tamás (1947) rock- és dzsesszdobos, itthon a Scampolo, az Atlas és a Tomsits Quartet tagja volt. Külföldre költözött és Udo Jürgens (I. 25 sz. lábjegyzet) zenekarának tagja lett.

²⁶ Udo Jürgens (1934-2014) osztrák énekes, zeneszerző, a német nyelvterület egyik legnagyobb popsztárja volt.

²⁷ A Tolcsvay-együttes, Tolcsvay Béla Kossuth-díjas és Tolcsvay László Erkel Ferenc-díjas testvérek által alapított folkrock zenekar. Különböző felállásokban és névvariációk alatt 1967–1981 között, majd 1992-től a 2010-es évekig volt aktív.

²⁸ A Wanderers 1963–1976 között létező beategyüttes.

egyben, Cintula,²⁹ Módos Péter,³⁰ Boldizsár Miki³¹ és én. Rögtön első este csináltunk egy házibulit, úgyhogy haza is akartak bennünket zavarni. Örület volt! Cintulával megdumáltuk, hogy csinálunk egy disc jockey klubot. Ő már akkor az Illés- meg Omega-klubokban a zenekari szünetekben diszkózott. Egy üres nap volt a klubban, a kedd. Elkezdtek a klubot, öt forintos beugróval. Telt házas lett, 200-250 fővel. Cintula bemutatta az új külföldi lemezeket, és lejött a fél beattársadalom, hogy meghallgassák. A bemutató tartott mondjuk egy órán át. Ami a saját jövőm szempontjából nagyon fontos volt, hogy ott megismerkedtem „fű-fabokkal”, a zenészekkel gyakorlatilag az összes zenekarból.

A Scampolót egy idő után le kellett váltani, mert Danyi részegen meg akarta verni a klub gondnokát (*nevet*). Az Echo³² együttes jött oda utánuk, velük 1969-ig működött a klub. Ekkor engem elvittek katonának, 23 évesen, akkor már nem volt divat ilyen öregén bevonultatni valakit. Még akkor is két év volt a katonaság. A kecskeméti repülőterre vittek be. De már három hónap múlva leszereltem. Az történt, hogy fateromnak voltak katona karnagy haverjai, a hangszerbolt révén, továbbá az összes katonai zenekar is ott vásárolt. Amikor behívtak, szóltam apámnak, nem tudja-e elintézni, hogy hagyjanak engem békén. Azt mondták, hogy ha már behívtak, akkor már nincs mit csinálni, mert több helyen nyilván vagyok már tartva, de ha bevisznek, utána könnyebb lesz kihozni. Elmentem Kecskemétre, én lettem a KISZ-titkár a zászlóaljban. A politikai tiszt Kovács őrnagy volt, megkérdezte, hogy ki KISZ-tag? Mindenki KISZ-tag. Akkor megkérdezték, hogy kinek volt valami kis funkciója a civil életben? Erre mondtam, hogy a Budapesti KISZ-bizottság mellett működő Ifjúsági Klubtanácsnak voltam a tagja. Ennek Gál Iván³³ volt a vezetője, igazából egy gittegyelet volt. Egy hónapban egyszer összejöttünk, jól berúgtunk – ez volt az Ifjúsági Klubtanács. Mindegy, ez jól hangzott. A politikai tiszt ennek alapján azt mondta: elvtársak, Hajnal Gábor honvédet javasoljuk KISZ-titkárnak, ki fogadja el? Ki meri a katonaságnál azt mondani, hogy nem? Így lettem a KISZ-titkár. November 7-ről már csináltam vetélkedőt, elkezdtem élni, és már belenyugodtam, hogy maradok katona. Jóban voltam Kovács őrnaggyal. Egy sorakozónál azt mondták, hogy Hajnal honvéd, menjen be Kovács őrnagyhoz. Azzal kezdte: „B***meg, kereshetek egy új KISZ-titkárt!” Jött egy távirat a Honvédelmi Minisztériumból, hogy az egységnél szolgálatot teljesítő Hajnal Gábor honvédet ekkor és ekkorra küldjék be a Központi Honvéd Kórházba kivizsgálásra. Soha semmi bajom nem volt, nem voltam gyengélkedőn, és egyszer csak a Honvédelmi Minisztériumból berendelnek engem kivizsgálásra. Egyértelmű volt, az őrnagy tudta mi van. Feljöttem a Honvéd Kórházba, kivizsgáltak. Egy Felülvizsgáló Bizottság elé állítottak, és ott azt mondták, hogy visszaküldenek Kecskemétre. Egy héten belül értesíteni fogják a főnökeimet, hogy szakszolgálatra leszek-e alkalmas, azaz irodai munkára, vagy leszerelnek. Visszamentem, másnap szól a Kovács őrnagy, hogy „Pakoljon és menjen!” Már másnapra megjött a távirat, hogy akkor kész, vége. Meglepetésszerűen három hónap után hazaállítottam.

Kovács László:

Gyakorlatilag kidobtak...

²⁹ Keresztes Tibor „Cintula” (1944) rádiós műsorvezető, lemezlovas, a hazai beatklubélet ismert alakja volt.

³⁰ Módos Péter (1939–2021) televíziós szerkesztő, műsorvezető 1989 előtt a beattal, majd rockkal foglalkozó hazai tévéműsorok nagy részének szerkesztője volt.

³¹ Boldizsár Miklós (1945–2003) drámaíró, dramaturg, az *Ezredforduló* című drámája volt az alapja *az István, a király* című népszerű rockoperának.

³² Az Echo 1964–1971 között létezett beategyüttes, a hatvanas évek népszerű hazai klubzenekara volt.

³³ Gál Iván (1938–2014) népművelő, az Ifjúsági Rendező Iroda vezetője volt.

Hajnal Gábor:

Igen, kidobtak a seregből. Akkor már más vezette a Könyvklubot. Kívül rekedtem ezen a történeten, ami nem tetszett, mert imádtam: zenészek, csajok, buli... Bulista voltam világeletemben. Most akkor mit csináljak? Akarok én dolgozni a Könyvterjesztő Vállalatnál? Érettségi után jó volt, de ekkora már nem volt annyira vonzó. Be-bementem az ORI-ba,³⁴ akkor még a Semmelweis utcában volt az irodájuk, hátha valaki tud valamilyen lehetőséget nekem. Volt egy csütörtöki nap, amikor helyrebillent az életem, méghozzá nagyon, egy nap alatt! Ez 1970-ben volt. Az ORI-ban ott volt Hámor Rezső,³⁵ akit ismertem, ő megkérdezett: „Van magnód?” Mondtam, hogy van. „Ma hat órákor kezdődik az új klubunk.” A Syconornak³⁶ akkor volt heti három fix klubja, meg még a haknik, meg minden második kedden Esztergomban a Fürdőszállóban játszottak. Nagyon népszerű zenekar voltak, egy az egyben lejátszották az angol slágerlistát. „A Harisnyagyár kultúrtermében indul az új klubunk, kell egy diszkós, gyere!”

Alighogy ezt megdumáltuk, jött az egyik ügyintéző hölgy – már nem emlékszem a nevére –, aki ismert engem a klub idejéből, mert az ORI-ban a délelőtti koncerteket be kellett jelentenem. Azt kérdezte tőlem, hol dolgozom. Azt feleltem, hogy épp átmeneti időszakban vagyok. Erre megkérdezte, hogy nem akarok-e az Egyetemi Színpadon dolgozni? Az Egyetemi Színpad az akkori kulturális életnek egy nagyon jelentős helyszíne volt. Egyetemisták csinálták, és nekik egy picit több volt megengedve, ettől volt némi ellenzéki íze. „De”, mondtam, „mit kellene ott csinálni?”, „Tudja, ott az egyetemisták csinálnak mindent, a jegyárusítástól kezdve, magának pedig ott koncerteket kellene szervezni.” Megadta, hogy Szabó Vilmost keressem. A Semmelweis utcához közel volt az Egyetemi Színpad, a Váci utca és a Kígyó utca sarkán, úgy mentem át oda, mint a gőzgép!

Beléptem, egyetemisták voltak ott. Mondtam, hogy Szabó Vilmos elvtársat keresem. Volt ott egy külön iroda, onnan jött ki egy ötven év körüli férfi. Kiderült, hogy ő volt a gazdasági igazgató, ezt nem lehetett egyetemistákra bízni. Megkérdezte: „Téged küldtek az ORI-ból? Akkor ott lesz az asztalod!” Még pénzről sem beszéltünk! Rögtön benne voltam az örület kellős közepében! Universitas Együttes,³⁷ Mensáros³⁸-előadást, Latinovits-előadást,³⁹ Sándor Gyuri⁴⁰ estjei, filmklub, irodalmi est... ez 1970 végén volt.

Kovács László:

Nem csak koncerteket szerveztél?

Hajnal Gábor:

Beatzenét szerveztem, meg a jegyterjesztőkkel foglalkoztam. Akkori viszonyok között egy havi átlagfizetést kaptam. Tehát rögtön lett egy havi fizetéses állásom, majd este elmentem a Harisnyagyár éttermébe a Syconorral diszkózni. Fogtam a magnómat, szalagos magnó volt, hívtam egy taxit, kimentem. Csütörtök volt – és háromszáz ember a klubban.

³⁴ Az Országos Rendező Iroda 1958–1991 között működő állami szerv, 1989-ig monopoljogot élvezett nyilvános könnyűzenei rendezvények szervezésére

³⁵ Hámor Rezső dobos, a Syconor beategyüttes vezetője volt.

³⁶ A Syconor 1962c1967 között működő magyar beatezenekar, 1969-től rövidebb-hosszabb időre többször is újjaalakult.

³⁷ Az Universitas Együttes 1962–1991 között működött, az Egyetemi Színpad szintársulata volt.

³⁸ Mensáros László (1936–1993) Kossuth- és kétszeres Jászai Mari-díjas színész, valamint érdemes és kiváló művész. A hatvanas-nyolcvanas évek egyik népszerű színművésze volt.

³⁹ Latinovits Zoltán (1931–1976) Jászai Mari-, Balázs Béla- és posztumusz Kossuth-díjas színész. Minden idők egyik legnépszerűbb magyar színésze, a „színészkirály”-ként is emlegették, minden ironia nélkül.

⁴⁰ Sándor György (1938) a Nemzet Művésze címmel kitüntetett, Kossuth- és Jászai Mari-díjas író, előadóművész.

Kovács László:

Ez még mindig egy napnak a története.

Hajnal Gábor:

Igen, egy csütörtöki napé. A zenekarral diszkózás olyan volt, mint egy élő rádióműsor. A közönség a zenekarra táncolt, és a diszkózást azért találták ki, hogy a szünetekben ne legyen csönd. Láttam már, hogy Cintula ezt hogy csinálja, de akkor álltam életemben először mikrofonnál. Elkezdtem valamit mondogatni, de rájöttem, hogy nem vagyok annyira megijedve, sőt átmentem lazába. „Gyerekek, nincs valakinek kajája, mert marha éhes vagyok!” – ezt bemondam a mikrofonba. Ez igaz volt, mert nem volt időm aznap ebédelni. Erre jöttek csajok, és hoztak nekem szendvicset. Nahát! Nem köpnek le, nem küldenek el a fenébe, hoznak szendvicset – mekkora nagy diszkós vagyok! Megcsináltam a szünetekben a háromszor tizenöt percet, és a buli végén azt mondta Rudi, hogy ezentúl minden klubunkban te leszel a diszkós, és kapsz bulinként 200 forintot. Pesten volt heti három klub, és kéthetente egy Esztergomban – az 2800 forint havonta. Így jött be egy nap alatt az Egyetemi Színpad a havi fizetéssel, és még a Syconorról keresett pénz – rögtön két, két és félhavi átlagfizetést esett be a zsebembe. Ez egy ilyen nap volt.

Kovács László:

Kettős életet éltél.

Hajnal Gábor:

Igen. Az Egyetemi Színpadon csináltam Illés-, Bergendy-,⁴¹ Koncz Zsuzsa-,⁴² Echo-, Scampolo-, Kex-koncerteket,⁴³ később Taurus-koncertet⁴⁴ is. Akkoriban a koncerteken divat volt a műsorvezető, aki egy mondatban bemutatta a zenekart.

Tóth Sanyi, a technikusom egy házban lakott Környei Attilával,⁴⁵ a Ferm együttesből⁴⁶. A Csepeli Munkásotthonban kezdtek egy új klubot, és Környei azt mondta Sanyinak, hogy ez a Hajnal Gábor nevű csávó kellene nekünk oda. Attól fogva minden vasárnap ott diszkóztam. A Ferm zenekar úgy nézett ki, hogy Menyus,⁴⁷ Környei Attila, akinek a bátyja, Csaba⁴⁸ volt a zenekarvezető, Gerdesits⁴⁹ énekelt, és Szikora⁵⁰ volt a dobos. Nagyon jó zenekar voltak! Végül tíz évet töltöttem el a Csepeli Munkásotthonban, a Ferm után vittem oda zenekarokat, mint a Nevadát,⁵¹ a Syriust,⁵² a Colort,⁵³ 1978-tól a Beatricét,⁵⁴

⁴¹ A Bergendy 1958–2017 között működő Artisjus-díjas együttes, amely alapítója, Bergendy István nevét viselte. Több stílusváltáson ment keresztül, legnépszerűbb korszaka a hetvenes évek első felében volt, amikor slágeres soft rockot játszott, progresszív elemekkel.

⁴² Koncz Zsuzsa (1946) Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas énekesnő. A magyar könnyűzene egyik meghatározó egyénisége, a hatvanas évektől folyamatosan dolgozik.

⁴³ A Kex 1968–1972 között létezett magyar beatzenekar, avantgárd előadásmódjukkal váltak emlékezetessé.

⁴⁴ A Taurus 1972–73-ban működő hard rock zenekar, a második hazai szupergrupp.

⁴⁵ Környei Attila (1948) basszusgitáros, menedzser, producer. A hetvenes-nyolcvanas években a Ferm, az M7 és az R-Go együttesekben zenélt, később popzenei menedzser lett.

⁴⁶ A Ferm a hetvenes évek első felének népszerű budapesti klubzenekara.

⁴⁷ Menyhárt János „Menyus” (1952) Máté Péter-díjas gitáros, dalszerző, a Ferm, a Korál, a V’Moto-rock és az MHV együttesek tagja volt.

⁴⁸ Környei Csaba (1944–2006) orgonista, a Ferm együttes tagja volt.

⁴⁹ Gerdesits Ferenc (1947), énekes. A Sámson, a Ferm és a Non-Stop tagja volt, később komolyzenei tanulmányokat folytatott és a Magyar Állami Operaház magánénekesé lett.

⁵⁰ Szikora Róbert (1953) Máté Péter-díjas énekes, dobos, gitáros, zeneszerző. A Ferm és a Hungaria együttesekben zenélt, majd megalapította az R-Go-t, amely a nyolcvanas évek egyik legnépszerűbb hazai popzenekara volt.

⁵¹ A Nevada a hatvanas-hetvenes évek ismert budapesti klubzenekara volt.

a Rollst, ⁵⁵ a Pokolgépet ⁵⁶. Tehát tíz évig az én pályám volt a Csepeli Munkásotthon, mint diszkós, és mint koncertszervezőnek is. A másik lehetőség: a Generál ⁵⁷ együttes a Danuviában nyitott klubot. A Royalban vacsoráztam egyszer, odajártak a zenészek, amikor odajött hozzám egy srác, aki elég nagyképűnek tűnt, és nem volt nekem szimpatikus. Megállt mellettem, és azt kérdezte: „Ráérsz szombaton? Én a Generál zenekar vezetője vagyok, most nyílik a klubunk, és kéne egy diszkós. Jössz?” A Danuvia nekem ott volt a szomszédban. És a Generál: nagyon népszerűek voltak! Egyébként a srác Ákos István, ⁵⁸ a „Kiselefént” volt. Ő volt a zenekarvezető, mert az övé volt a felszerelés. Utána rájöttem, hogy jó arc. Ekkoriban kezdtem el az Egyetemi Színpadon is a műsorvezetést, a plakátokon mindenhol ott volt a nevem. Ez azért megdobta az önbizalmamat!

A hetvenes évek közepén tartottunk. Még a Könyvklubban megismerkedtem Som Lajossal ⁵⁹. A Rekord nevű zenekarral jött oda. Az első pillanattól kezdve barátok voltunk, amíg Lajos élt. Lajos szavajárása az volt, hogy „Gabesz a többszörös tettestársam”. Jött a Taurus 1972-ben, én szerveztem az Express-hajót nekik. Kassai Vera intézte az Expressznél ezeket a hajókat, meg Dévényi ⁶⁰ volt ott a művészeti vezető. Volt Syconor, Gesarol, ⁶¹ Scampolo is a hajókon. A Taurust én ajánlottam be. Hülyeség volt, mert előtte tízezer ember tombolt rájuk az Ifiparkban, a hajón meg elfért vagy ötszáz ember. A nagy balhé a buli végén lett, amikor kijöttek az emberek, és végigvonultak a Belvároson, hogy Bélát ⁶² a kormányba, Béla legyen a miniszterelnök. Mindezt a Belvárosban, este 10 után, 1972-ben... Három vagy négy ilyen buli volt, akkor azt mondta Kassai Vera, hogy ezt felejtjük el. Csináltam olyan Taurus-bulit az Egyetemi Színpadon, amiben már Zorán volt, az is jó volt egyébként, csak hát feelingben nem illett oda. Zorán jó arc, egy igazi úriember, nem volt vele semmi baj, csak oda Som kellett, nem Zorán. Aztán vége is lett a Taurusnak hamar.

Egy időben a Hajnal bárban (nem tőlem van a neve – *nevet*) délutánonként diszkót csináltam, az volt a plakátokon, hogy „Hajnal a Hajnalban”.

Az Egyetemi Színpad 1973-tól 1974-ig tartott. Játszott ott a Vadmacskák ⁶³ is, egy női zenekar. Nagy Kati ⁶⁴ volt a zenekarvezető, egy nagyon csinos csaj. Kitalálta, hogy hoznak öt

⁵² A Syrius 1962–1978 között működő rockegyüttes. A hetvenes évek első felében játszott progresszív rockzenéjük világszínvonalú volt, hosszabb ideig Ausztráliában is nagy sikerrel vendégszerepeltek.

⁵³ A Color 1975–1984 között működött progresszív rockegyüttes. Debrecenben alapították, a vidéki zenekarok közül elsőként jelent meg kis- és nagylemezük is.

⁵⁴ A Beatrice 1970-ben alapított rockegyüttes, a mai napig (2023) működik, kisebb szüneteket követően. 1978–1981 közötti működésük nagy port vert fel az akkori tabukat fészegető szövegeik és az itthon szokatlan punkos-bluesos hangvételük miatt.

⁵⁵ A Rolls, majd Rolls Frakció, magyar hard rock, később új hullámos együttes. 1978–1984 között volt aktív, több rövid életű újjáalakulási kísérletet követően a 2010-es években ismét működött egy ideig.

⁵⁶ A Pokolgép 1982-ben alapított magyar heavy metal együttes, a műfaj egyik hazai sztárja.

⁵⁷ A Generál 1971–1979 között létező népszerű magyar popegyüttes.

⁵⁸ Ákos István, „Kiselefént”, ritmusgitáros, a Generál együttes alapítója, zenekarvezetője volt a hetvenes évek első felében.

⁵⁹ Som Lajos (1947–2017) basszusgitáros, zeneszerző, a Record, a Neoton, a Taurus, a Piramis és a Senator tagja, illetve az utóbbi két együttes vezetője volt.

⁶⁰ Dévényi Tibor (1947) népszerű újságíró, lemezlovas, műsorvezető.

⁶¹ A Gesarol 1969-ben alapított beatzenekar, 1973 májusától P. Mobil néven folytatta működését (l. 60. sz. lábjegyzet). 1992-től újra Gesarol néven állt össze egy zenekar, korábban kivált tagokkal.

⁶² Radics Béla (1946–1982) gitáros, énekes, zeneszerző. Az egyik legjelentősebb magyar rockelőadó, az Atlantis, a Sakk-Matt, a Tűzkerék, a Taurus és az Alligátor együttesek tagja volt.

⁶³ A Vadmacskák 1973–1975-ben működött rockegyüttes. Itthon az első csak nőkből álló, ún. lányzenekar voltak.

⁶⁴ Nagy Katalin (1956–2010) énekesnő, billentyűs, szaxofonos, gitáros, zenekarvezető. A Vadmacskák, később a Kati és a Kerek Perc együttesek vezetője volt.

kisoroszlánt az állatkertből, merthogy ők a Vadmacskák. Felhívta Baross Gábort,⁶⁵ az igazgatót azzal, hogy mivel záróra után tudják csak elhozni az állatokat, ezért hadd játszanak a P. Mobil⁶⁶ után. Baross megengedte, igazából azt sem tudta, miről van szó. Ezek után Nagy Kati az adott este nem volt hajlandó a P. Mobil előtt felmenni a színpadra. Schuster Lóránt⁶⁷ pedig elbújtatta a dobosát, Póta Andrist⁶⁸ a mosdóba, és nekem azt mondta, hogy a dobosuk most ment haza vacsorázni. Én meg a két öltöző között ingáztam, és üvöltöttem, könyörögtem, hogy valaki menjen fel a színpadra. Volt egy Amfora nevű zenekar is a műsorban, az lement. Telt ház volt egyébként. Kati hajtogatta, hogy az „oroszlánok...”, meg őt nem érdekli a P. Mobil, és így tovább. Voltak zenészek a nézőtéren, Orszáczky Jackie⁶⁹ bejött az öltözőbe, azt mondta: „Hallom, valami gond van. vagyunk itt egypáran zenészek, szívesen felmegyünk a színpadra és játszunk.” Neki mindegy, „egy-két-há'-négy” és jammelnek valamit. Már épp bele akartam ebbe menni, amikor végre Lóránt azt mondta, hogy legyen, akkor ők játszanak. Előhozta Pótát a vécéből, és lement a P. Mobil-buli. Majd megjötték a kisoroszlánok, fölrakták a ketrecet a színpadra, kiment a Vadmacskák együttes – és ültek vagy ötvenen a nézőtéren... Telt háznál mutatkozhattak volna be a P. Mobil előtt, ehelyett egy nagyot buktak. Ebben az időszakban jött a Piramis.⁷⁰

Kovács László:

Mi volt a pozíciód a Piramis mellett?

Hajnal Gábor:

Ez egy nagyon jó kérdés. Menedzser nem létezett akkor, mert a Coca-Cola mellett a menedzser volt a kapitalizmus megtestesítője. Som a haverom volt, és amikor megalakult a Piramis, kérte, hogy segítsék én is. Elkezdtem szervezni a bulikat, tulajdonképp ez volt a menedzselés. Voltak rádiós kapcsolataim is, és ekkor már a Sajtófigyelőnél dolgoztam főállásban. Kiszimatoltam, hogy ez egy laza munkahely, ahol lehet telefonálni is. Nem volt telefonom még. Mázlím volt, Szigetvári Laci, az osztályvezetők jó fej volt, és onnét tudtam szervezni a Piramis-bulikat. A munkában gyakorlatilag csak újságot kellett olvasnom, amit elintéztem napi három órában. Baromi gyorsan olvastam! A telefon Szigetvári asztalán volt. Attól féltem, mikor mondja azt, hogy most már ki vagy rúgva. Naponta nyolc-tíz telefon érkezett, mert azt a számot adtam meg mindenkinek.

Szóval koncerteket szerveztem a Piramisnak, meg elintéztem egy-két interjút, már voltak sajtókapcsolataim. Akkor még alig volt média. A Piramis az elején nem nagyon indult be.

Kovács László:

Ez még a Révész Sándor előtti Piramis volt?

⁶⁵ Baross Gábor (1930–2009) Liszt Ferenc-díjas, érdemes és kiváló művész karnagy. Az ötvenes évek végétől a Magyar Állami Népi Együttes vezetője volt, 1948-tól az ELTE Énekkarának alapítója, majd az egyetem koncertzenekarának karnagya. A hetvenes-nyolcvanas években több ízben volt az Egyetemi Színpad vezetője.

⁶⁶A P. Mobil hard rock együttes. A Gesarol együttes (l. 63. sz. lábjegyzet) utódja, megszakításokkal mind a mai napig (2023) aktív.

⁶⁷ Schuster Lóránt (1948) zenekarvezető, szövegíró. A Gesarol, majd a P. Mobil vezetője, valamint színpadi showmanje.

⁶⁸ Póta András dobos, a Gesarol, a P. Mobil és a Generál együttesek tagja volt, később a Charlie Bandben játszott.

⁶⁹ Orszáczky Miklós „Jackie” (1948–2008) a Syrius együttes basszusgitárosa, szerzője, frontembere volt.

⁷⁰A Piramis 1972–1982 között létező hard rock együttes. Progresszívrock-elemekkel dúsított zenét játszottak, a hetvenes évek végén az egyik legnépszerűbb hazai formáció volt.

Hajnal Gábor:

Igen, de még Révésszel sem indult igazán el. Som és én is ismertük Pentz Zsoltot⁷¹ az Interkoncertnél.⁷² A Piramis kapott egy meghívást egy lengyelországi rockfesztiválra, ahol a MUD⁷³ zenekar volt a főszereplő. Kiment egy kétfős tévéstáb a Piramissal. Felvettek a bulijukból valamennyit, és ebből másfél perc lement a tévéhíradóban. Ezt 6-7 millió ember nézte, és mit láttak? Azt, hogy a Piramis zenekarra örületes cirkusz van, tombolnak a lengyelek, nyomják a nótákat.

Én ezalatt próbáltam Piramis-koncertet csinálni a Pécsi Ifjúsági Házban, ami 200-250 ülőhelyes volt, a színpad és az első sor között egy elég nagy üres résszel. Szitár Éva volt a szervezőjük, aki először húzódozott: „Ki ez a Piramis?” Nagy nehezen rádumáltam őt egy bulira. Lement a tévéhíradó, másnap reggel felhívott: „Nem lehetne két bulit csinálni? Itt állnak sorban az emberek.” Jó, ez volt délelőtt. Délután felhív: „Nem lehetne három bulit csinálni?” Az a másfél perces tévéhíradó ennyit használt! Kitört a Piramis-láz, a koncerteken a második számnál mindenki felugrott, előretolakodott és csápol. Azt mondogattam, hogy egy Piramis-turné olyan, mint egy tatárjárás. Ahova betettük a lábunkat, ott kő kövön nem maradt!

Rajtam kívül Bakacsi Béla⁷⁴ dolgozott még koncertszervezőként. Ő főleg falvakba szervezett bulikat, de egy nap akár hármat is. Akkoriban a Piramisra egy faluban is telt ház volt. Úgy lehetett egy nap három bulit csinálni, hogy egy felszerelés volt az első helyen, egy a másodikon, és a második buli alatt az első helyről a harmadikra került az első felszerelés. De ez már nagyon a haknivilág volt.

Kovács László:

Ezek a haknik milyen hosszú bulik voltak?

Hajnal Gábor:

Másfél órák voltak. Egyszer csináltunk egy kéthetes turnét úgy, hogy haza sem jöttünk. Agárdon volt az egyik buli, a Popstrandon, amit Turbók János⁷⁵ szervezett. Pécsről érkezünk oda. Képzeld, elment az áram egész Agárdon. Volt vagy ötezer ember a koncerten. és nem tudtuk elkezdeni. Délelőtt kint voltunk a strandon. Akkor Turbók emberei oszlopokat állítottak fel, és közéjük deszkákat szögeztek fel a színpad előtt. Turbók azt mondta, hogy kordont építenek. Fogadtam vele két üveg pezsgőbe, három percet adtam a kordonnak, hogy annyit fog kibírni a koncert elején. Este elment az áram. Ott ültek az emberek, egyre dühösebben, hogy nincs buli. Egyszer csak kigyulladtak a fények. Már vagy egy órája sötét volt. Erre ha hallottál még állati üvöltést... Kimentem a színpadra, elordibáltam a magam kis szövegét. Majd kiment a Som, feltette a kezét: „Szaszto!” És abban a pillanatban már nem volt kordon... püff, mindent szétszedtek! Megnyertem a pezsgőt... De mindenhol ez ment. Szekszárdon éppen tatarozták a művelődési központot, fel volt állványozva, és az állványon másztak be a gyerekek, mint az egerek.

Kovács László:

Végig mellettük maradtál?

⁷¹ Pentz Zsolt (1940) a nyolcvanas évektől a rendszerváltásig a Nemzetközi Koncert-igazgatóság (NKI) Könyvzenei Osztályának vezetője volt.

⁷² Interkoncert, Nemzetközi Koncertigazgatóság, a hazai zenészek külföldi és a külföldi zenészek itthoni előadásait szervező monopolszervezeta Kádár-korszakban, könnyűzenével és komolyzenével is foglalkozott.

⁷³ A MUD a hetvenes évek népszerű angol glam rock együttese volt.

⁷⁴ Bakacsi Béla (1942) a hatvanas évek népszerű táncdalénekes volt, később koncertszervezéssel foglalkozott.

⁷⁵ Turbók János az Agárdi Popstrand rendezvénysorozatának szervezője, a helyszín folyamatosan működik a hetvenes évek vége óta.

Hajnal Gábor:

Nem értettem egyet azzal, hogy a Révész⁷⁶ kilépett. Akkor szóba került helyette Nagy Feró,⁷⁷ Vikidál Gyula,⁷⁸ meg Takáts Tamás⁷⁹ is. Talán Takáts lett volna a jó megoldás, ő állt legközelebb Révészhez fazonban, hangban meg életkorban is. Úgy éreztem, hogy már Lajos sem igazán hitt az együttesben. Takáts Tamás aztán a Senatorban⁸⁰ együtt zenélt Lajossal, azt megint együtt csináltuk.

Kovács László:

Úti menedzser is voltál a zenekarok mellett?

Hajnal Gábor:

Igen, ahol szükség volt erre. Például a P. Mobilnál nem, ott volt erre Schuster Lóránt. Van viszont olyan zenekar, ahol nincs ilyen típusú ember. Lóránttal a legnagyobb közös dobásunk az volt, hogy 1993–94-ben megszerveztük a P. Mobil Fradi-pályán tartott visszatérő koncertjét. Előtte egy évig minden nap, mint egy munkahelyre jártam át hozzá. Lóránt akkor a Bartók Béla úton lakott, közel a Móricz Zsigmond körtérhez. Az egyik szobáját kineveztük irodának, volt két telefonvonala, és ott szerveztük a Fradi-pálya buliját, és a szimfonikus *Honfoglalás*-koncertet is. Egy évi munka volt benne!

Kovács László:

Kötődöttél a Közgáz Klubhoz is. Ez mikor indult?

Hajnal Gábor:

1976-ban. Engem általában hívtak, nem én árultam magamat. Egyszer felhívott Jobbágy Gyula,⁸¹ a klub vezetője. Találkoztunk és megkérdezte, hogy elvállalnám-e a nagy rockklubjuk szervezését és a konferálást is. Elvállaltam, a klub 2500 férőhelyes volt, és jól is ment, akkoriban nem volt sok téli nagy klubterem Budapesten. 1979-ben kitaláltam, hogy vidéki bandáknak bemutatkozó koncertet szervezek. Nem tehetségkutatót, hanem meghívásos alapon egy közös koncertet, ez márciusban jött létre, *Rockreflektor* címmel. Négy vidéki együttes jött, az Edda,⁸² aminek ez volt a legelső pesti bulija, az East,⁸³ a Rolls meg egy Pókháló nevű nyíregyházi zenekar. Az East akkor már Pesten lakott, de Szegeden indultak. Összesen hét zenekar lépett fel. Délután ötkor kezdtünk, és éjjel egyig tartott. Azt találtuk ki Som Lajossal, hogy ő és Radics lesznek ennek a bulinak a védnökei. Egy alkalomra összeraktunk egy négytagú zenekart: Radics, Révész, Som és Soldos Laci⁸⁴ dobolt. Sajnos, nem lett dokumentálva ez az alkalom, pedig érdekes lett volna. A koncert meghívóját

⁷⁶ Révész Sándor (1953) EMErTon-díjas rockénekes. A Generál és a Piramis frontembere volt, később szólópályára lépett.

⁷⁷ Nagy Feró (1946) Kossuth-díjas énekes, színész, dalszövegíró, a Beatrice (I. 56. sz. lábjegyzet) vezetője és frontembere

⁷⁸ Vikidál Gyula (1948) Liszt Ferenc-díjas énekes, színész. A P. Mobil, a Dinamit, a P. Box és az MHV együttesek frontembere volt.

⁷⁹ Takáts Tamás (1957) Máté Péter-díjas rock- és bluesénekes, dobos és gitáros. Zenekarai a Takáts Tamás Dirty Blues Band aKarthago, a Senator és az East.

⁸⁰ A Senator 1985–1987 között létező rockegyüttes.

⁸¹ Jobbágy Gyula (1953) közgazdász, egyetemi oktató, a Közgáz Klub vezetője volt. 1982-ben Kanadába emigrált, miután sikertelen kísérletet tett egy alternatív ifjúsági, érdekvédelmi szervezet megalapítására.

⁸² Az Edda vagy Edda Művek 1973-ban alapított rockegyüttes. Miskolcra indult, a hetvenes-nyolcvanas évek fordulóján az egyik legnépszerűbb hazai formáció volt.

⁸³ Az East 1975–1994 között működött progresszívrock-együttes, tagjai 2012–2017-ben újra együtt játszottak, és több nagykoncertet adtak.

⁸⁴ Soldos László „Bövény” a Tűzkerék, a Sirokkó és a Varga Miklós Band dobosa volt.

szétküldtem a hanglemezzgyárnak, a televízióknak, a Budai Ifjúsági Parknak – többen el is jöttek. Az Eddát onnan hívták el a Budai Ifjúsági Parkba, és ott kapták meg az első kislemezszerződésüket is.

Decemberben kitaláltam egy kétnapos Közgáz Rock Fesztivált. Mindenkit odacsődítettem! Skorpió,⁸⁵ Karthago,⁸⁶ Hobo,⁸⁷ P. Mobil, Dinamit,⁸⁸ Rolls, Edda... Az Eddához Som és Révész is beszállt! Elővételben elkelt rá az összes jegy.

Az 1979-es év fontos év volt nekem. A Piramis nagyon jól ment, a Közgáz Klub is jól ment, létrejött a Rockreflektor, a Közgáz Rock Fesztivál... és még a Sajtófigyelőnél is dolgoztam, 1981-ig. Azért jöttem el a Közgáz Klubból, mert Jobbágy Gyuláék kitalálták, hogy csináljunk újhullámos koncerteket, mint Balaton-⁸⁹ Neurotic-⁹⁰ vagy éppen Spenót-⁹¹. Ezek a zenekarok nemigen tudtak zenélni, és én ettől megőrültem. Volt, hogy valamelyik újhullámos „zenész” megkérdezte, hogy melyik konnektorba kell bedugni a gitárt. Na, ez sok volt. Közben elhívtak a megnyíló Új Várklubba. Ez a Schönherz-kollégiumban nyílt meg, ami a hatos villamos kanyarjában áll a Petőfi híd közelében, Budán. Nemcsak rockzenei, hanem általában könnyűzenei klub volt, Katona Klárical,⁹² a Bojtorjással,⁹³ a Láma⁹⁴ együttessel, Tolcsvay Lacival⁹⁵. A country akkor nagyon ment, a Bojtorjánra sokan jártak. Néhány évig csináltam az Új Várklubot.

1982-ben jött az Ifjúsági Rendező Iroda. Gál Ivánt, aki vezette, még a hatvanas évekből ismertem. Helyettese Németh Gyula⁹⁶ volt, akit pedig az Ifjúsági Parkból ismertem. Ő volt ott az igazgató, én pedig műsorvezető voltam jó pár bulin. Vele nagyon szeretjük egymást a mai napig. Az iroda akkor alakult, és kellett valaki, aki turnékat tud szervezni, ezért hívtak oda. Csináltunk egy könnyűzenei csoportot. Összefutottam egy ismerős csajjal, Jánosi Katival, elhívtam oda. Ő hozta a barátnőjét, majd Szigeti Feri⁹⁷ ajánlotta Kincs Lacit. Valahogy odakerült Tereh Pista⁹⁸ is, aki az akkor induló Első Emelet zenekar menedzsera volt. Úgy lehetett menedzser, hogy levizsgázott a zenekar mellett, mint kongás. Bement az ORI-vizsgára, valamit kalimpált, és elfogadták. Így állt fel egy négytagú csoport, én lettem a csoportvezető. A központunk a Székely Mihály utcában volt, mi pedig a Harminckettesek terén, az ottani korábbi Expressz-iroda helyén. Az IRI az Expressz Utazási Irodához tartozott, és az Expressznél volt a munkaviszonyunk. A mai napig megvan az alapfokú idegvezetői igazolványom!

Itt térek rá a megfigyelési témára. Első nap leültünk Németh Gyulával, az igazgató-helyettesel, megbeszélni, miket fogunk csinálni. Bejött egy ember, akit nem ismertem. Gyula azt mondta, bemutatom neked az elvtársat, ő a mi belügyi összekötőnk. Fel akartam

⁸⁵ A Skorpió 1973-ban alapított hard rock zenekar, a Locomotiv GT és a Taurus után a harmadik hazai szupergrupp. Többször feloszlott és átalakult, időnként mind a mai napig adnak koncertet.

⁸⁶ A Karthago 1979-ben alakult hard rock együttes.

⁸⁷ A Hobo Blues Band 1978–2011 között működő bluesegyüttes.

⁸⁸ A Dinamit 1979–1981 között létező hard rock zenekar.

⁸⁹ A Balaton 1979-ben alapított alternatív rockegyüttes. Többszöri feloszlás és újjáalakulás után a 2010-es évektől ismét aktív.

⁹⁰ A Neurotic 1980–1987 között működő alternatív rockegyüttes.

⁹¹ A Spenót 1981–1983 között létezett alternatív rockegyüttes.

⁹² Katona Klári (1953) EMeRTon-díjas énekesnő, a hetvenes-nyolcvanas évek népszerű előadója volt.

⁹³ A Bojtorján 1974-ben alapított countryegyüttes.

⁹⁴ A Láma 1976–1983 között létező, főleg latin rockot játszó magyar rockegyüttes.

⁹⁵ Tolcsvay László (1950) Erkel Ferenc-díjas énekes, zeneszerző (l. 27. sz. lábjegyzet)

⁹⁶ Németh Gyula (1945) rendezvényszervező. A Budai Ifjúsági Park igazgató-helyettese, majd igazgatója, az Ifjúsági Rendező Iroda igazgató-helyettese, továbbá a Szabad Tér Színház munkatársa volt.

⁹⁷ Szigeti Ferenc (1949) Máté Péter-díjas gitáros, zeneszerző és szövegíró, producer, a Sigma és a Corvina tagja, majd a Karthago (l. 88. sz. lábjegyzet) alapítója, vezetője.

⁹⁸ Tereh István (1958) menedzser, producer. A Solaris, az Első Emelet a Step és a Napoleon Boulevard együtteseket menedzselte, az Első Emeletnek tagja is volt.

állni, hogy bemutatkozzak, mielőtt megszólaltam volna, azt mondja: „Szia, Gábor, hogy vagy?” Akkor tudtam meg, hogy már a könyvklub óta tudtak rólam. Nem figyeltek meg, de tudtak az Egyetemi Színpadról, a Piramis- meg P. Mobil-koncertekről és így tovább.

Az IRI-vel csináltunk sportcsarnokturnékat az Első Emelettel,⁹⁹ az R-Go-val,¹⁰⁰ az LGT-vel.¹⁰¹ Az IRI-ben két évig voltam, akkor távoztam. Sajtófőnök lettem a Budapest Sportcsarnokban. Nagyon jó volt, de egy kicsit unatkoztam. Csak a rendezvények sajtófőnöke voltam, a sportesemények külön voltak. Molnár Csabával együtt dolgoztunk, aki később az Edda menedzsere lett. Akkor volt itt a Dire Straits,¹⁰² Tina Turner¹⁰³ meg Santana.¹⁰⁴ Hegedüs Laci¹⁰⁵ a Multimédiától a BS-sel dolgozott, mert ahhoz volt joguk, hogy behozzák a külföldi sztárokat, de ahhoz nem, hogy megrendezzék a bulit. Nagyobb koncertet csak az ORI és az IRI rendezhetett akkor még. Jött Rory Gallagher,¹⁰⁶ turnézott is, Debrecen, Miskolc, Pécs, Budapest – ezek voltak az állomások. Alvin Lee,¹⁰⁷ Uriah Heep,¹⁰⁸ Motörhead,¹⁰⁹ Iron Maiden...¹¹⁰ elmondhatom, hogy mindegyikkel egy színpadon álltam! Ekkor még működött a műsorvezetés. Az Iron Maiden elé a P. Box-ot¹¹¹ és a Pokolgépet hívtam meg. A P. Box akkoriban nagyon ment. Az Iron Maiden függönyt kért a színpad elé. Felépítették az egyiptomi lemezborítójukat, ez a *Powerslave*-turnéjuk volt. A függöny mögött kellett ordibálnom a magamét, és amikor szétment a függöny, akkor óriási üvöltés tört ki, az emberek nem hittek a szemüknek, mi van itt a színpadon?

Ez 1984-ben történt. Az év szeptemberében az Ifipark *Elektromos temetés* című záróműsorán az egyik műsorvezető voltam, és a P. Mobil koncertje után én búcsúztam el a közönségtől. Elmondhatom, hogy én álltam utolsónak a Park színpadán!

A BS-beli munka három évig tartott. Akkor kitaláltuk Kincs Lacival, hogy csinálunk egy maszek műsorszervező irodát. Ilyen még nem volt Magyarországon. Varga István segítségével a Premier Kisszövetkezetnél létrehoztunk egy szakcsoportot, Szinkron néven. A Wesselényi utcában lett egy irodánk. Mi menedzseltek Bery Aryt,¹¹² Dolák-Salyt.¹¹³ Kincs Laci bukkant rá a Continental Singersre, amely nagy létszámú turnékat csinált, keresztény vallásos dalokat adtak elő. Templomokban is felléptek, óriási sikerrel. Mi azt találtuk ki, hogy sportcsarnokokban léptetjük fel őket vidéken, és Pesten a Petőfi Csarnok szabadtéri színpadán. Elkezdtük szervezni a turnét, az gondoltuk, hogy megfogtuk az isten lábát, és ez jó muníció lesz a továbbiakban. Én voltam olyan óvatos, hogy felhívtam a belügyi összekötő kapcsolatot, hogy esetleg nem lesz-e ebből baj. Visszahívott, és azt mondta, hogy

⁹⁹ Az Első Emelet 1982-ben alapított popzenekar. A nyolcvanas évek egyik legnépszerűbb hazai előadója volt, több szünetelést követően mind a mai napig (2023) aktív.

¹⁰⁰ Az R-Go 1982-ben alapított popzenekar, több megszakítást követően a mai napig (2023) aktív.

¹⁰¹ A Locomotiv GT 1971-ben alapított rockzenekar, a hetvenes-nyolcvanas évek egyik népszerű együttese volt.

¹⁰² A Dire Straits 1977–1995 között működött angol rockzenekar, az egyik legnépszerűbb koncertprodukció volt a nyolcvanas években.

¹⁰³ Tina Turner (1939–2023) amerikai blues-, soul- és rockénekesnő, világsikereit a nyolcvanas években aratta.

¹⁰⁴ Carlos Santana (1947) amerikai fúziós dzsessz- és rockgitáros, a latin rock műfaj kiemelkedő előadója.

¹⁰⁵ Hegedüs László (1948) újságíró, később koncertszervező, a Multimedia Concerts vezetője.

¹⁰⁶ Rory Gallagher (1948–1995) ír blues- és rockgitáros és énekes, a műfaj kiemelkedő szolista volt.

¹⁰⁷ Alvin Lee (1944–2013) angol blues- és rockgitáros és énekes, a hetvenes évek egyik kiemelkedő gitáros-énekes egyénisége volt.

¹⁰⁸ A Uriah Heep 1969-ben alapított, mind a mai napig (2023) létező angol hard rock zenekar, a műfaj egyik meghatározó előadója.

¹⁰⁹ A Motörhead 1975–2015 között működő angol heavy metal együttes.

¹¹⁰ Az Iron Maiden 1975-ben alapított angol heavy metal együttes. A mai napig (2023) aktív, a műfaj egyik legnagyobb hatású előadója.

¹¹¹ A Pandora's Box 1980–1986 között működött hard rock együttes, a 2000-es évek elejétől régi tagok részvételével több – egymással névhasználati vitába keveredett – újjáalakult formáció is született.

¹¹² Berencsi Attila „Bery Ari” (1967) énekes, színész, festőművész. A nyolcvanas évek végének egyik tinisztárja volt.

¹¹³ Dolák-Saly Róbert (1955) előadóművész énekes, író, humorista.

csináljátok nyugodtan. Aztán egy nap felhívott egy másik arc, egy volt KISZ-es ismerősöm, este tízkor. Dörgő hangon közölte velem, hogy amennyiben meg merjük csinálni ezt a bulit, akkor be leszünk tiltva. Mondtam, hogy ennek már utánamentem, és a Belügyminisztérium nem tiltakozott, de nem érdekelte. Így leálltunk a szervezéssel, sok pénzt veszítettünk így. Úgy látszik, hogy az egyik kéz már nem tudta, mit csinál a másik. Én az eset után kiszálltam az irodából, Kincs Laci egyedül csinálta tovább.

Kovács László:

Ezután következett a Csillagfény diszkó?

Hajnal Gábor:

Igen, de hadd említsek előbb egy ekkoriban történt vicces esetet. Egyszer Vásárosnaményban beszéltem telefonon a művelődési házzal, amikor hallom, hogy kuncogás van a háttérben. Mondja a vezető, hogy adja az új kolleganőjüket, aki a koncerteket fogja szervezni. Átveszi egy nő a telefont: „Jó napot kívánok, Hajnal Gabriella vagyok”. Erre tört ki a nevetés.

De válaszolva a kérdésedre: 1986-ban indult a Petőfi Csarnokban a Csillagfény diszkó. Ez egy stabil rendezvény volt, minden szombaton. Lehel Laci,¹¹⁴ a PeCsa igazgatója találta ki a klubot. Besnyő Laci¹¹⁵ volt a vezetője, mellette Darabos Miklós rendező és Abella Miklós¹¹⁶ szervező voltak a kezdeti stáb. Abellát hamar elküldte Lehel Laci. Mi Lehel Lacival gyerekkori haverok voltunk, itt lakott Zuglóban, a Dorozsmai utcának a Mexikói úti végén, mi pedig az Amerikai úton laktunk. Jóban voltunk, családirag is összejártunk. Abella helyén szálltam be a szervezésbe. Kitaláltuk, hogy zenekarok is jöjjenek, ne csak diszkózás legyen. Volt három diszkósunk: B. Tóth Laci,¹¹⁷ Éliás Gyula¹¹⁸ és Dvoracsek György.¹¹⁹ Különbözők voltak a zenei világaik, B. Tóth a slágerzenét ismerte, Éliás funkys volt, Dvoracsek megint mást csinált. A műsor szünet nélküli volt este nyolctól hajnali háromig. A színpad a PeCsa nagyszínpada volt, ahol különböző zenekarok léptek fel, akiket én szerveztem oda. A közönség ugyanúgy örült a Deák Bill Gyulának¹²⁰ meg az Eddának, mint Szűcs Juditnak¹²¹ – ilyen volt a feeling! Reklámoztuk, hogy ki fog fellépni a jövő héten. Minden óra 45 perckor kezdődött egy-egy színpadi produkció.

Kovács László:

Ezek élő fellépések voltak?

Hajnal Gábor:

Nem, playback volt. Ott kezdődött a playback alkalmazása, mert egy diszkóban nem lehet megoldani a beállást. Besnyő Laci volt a gazdasági felelős, Darabos Jancsi a rendező, és én a műsorszervező. Szombatonként délután háromra odahívtuk a fellépőket, akkor volt próba. Utána mindenki hazament, nem kellett végigvárniuk a műsort. Amikor Deák Bill

¹¹⁴ Lehel László (1943-2003) a Magyar Köztársaság Érdemrend Lovagkeresztjével kitüntetett népművelő, a nyolcvanas években a Budapest Sportszarnok rendezvényosztályának vezetője, később a Petőfi Csarnok első igazgatója volt

¹¹⁵ Besnyő László (1958) költő, producer, koncertszervező.

¹¹⁶ Abella Miklós (1954–2020) a Magyar Érdemrend tisztikeresztjével kitüntetett zenei szervező, sokáig a Republic együttes menedzsere volt.

¹¹⁷ B. Tóth László (1947) zenei szerkesztő, producer, műsorvezető, lemezlovas.

¹¹⁸ Éliás Gyula (1948–2022) lemezlovas, műsorvezető, zenész.

¹¹⁹ Dvoracsek György lemezlovas, műsorvezető, póljátékos.

¹²⁰ Deák Bill Gyula (1948) a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjével és a Magyar Érdemrend tisztikeresztjével kitüntetett, továbbá Artisjus-díjas blues-énekes.

¹²¹ Szűcs Judit (1953) popénekesnő.

énekelte a *Kőbánya Bluest*, akkor berendeztünk egy kocsmát a színpadon. Szereztem állópultokat, néhány berendező meg felment a színpadra statisztának. Egyébként Hevesi Tamás¹²² élőben énekelt, nem volt hajlandó playbackelni, ő kivétel volt.

Hat éven keresztül, télen-nyáron minden szombaton volt Csillagfény diszkó. Gondold el, hogy milyen jó volt nekünk, akik csináltuk. Amint kialakult a munkamenet, akkor már nem kellett sokat gondolkodni rajta, mindenki tudta a dolgát. Egyszer még a londoni Sky News televízió is közvetített egy órát élőben a „Starlight Disco”-ból! Helikopterrel érkeztek, már az is egy show-elem volt. Olyan angol zenekarokat hoztak, mint a Matt Bianco¹²³ és a Siouxsie and the Banshees,¹²⁴ illetve három magyar fellépő is volt, az R-Go, az Első Emelet és Hevesi Tamás. Baromi jó buli volt! Egy idő után már vidékre is jártunk, sportszarnokokban tartottunk Csillagfény diszkókat. Például Miskolcon Demjén,¹²⁵ Anita¹²⁶ és a Z’Zi Labor¹²⁷ lépett fel velünk. Sőt, az egyik utolsó Csillagfény diszkó Prágában volt! Ott Benkő Laci,¹²⁸ a Fix¹²⁹ együttes és a Bikiniből¹³⁰ D. Nagy Lajos¹³¹ léptek fel. Az egyik vidéki út során kattant be nekem, hogy csinálhatnánk egy tehetségkutató műsort. Lehel Laci is ott volt a buszban, neki is tetszett az ötlet. Belevettük partnereknek a *Pesti Műsort* és az *Ifjúsági Magazint*. A *Csillag születik* nevet Fábíán Tibi¹³² találta ki a *Pesti Műsortól*. Térdig jártunk a kazettákban Laci irodájában! A zsűriben Pataky Attila,¹³³ Fenyő Miki¹³⁴ és Zalatnay¹³⁵ voltak. Ez 1987-ben volt. Fábíán Tibi ott fedezte fel a Bonanza Banzai-t,¹³⁶ egyébként ő tervezte a feltartott kezes logójukat is. Egy év múlva már sztárok voltak! A diszkó 1992-ig ment tovább.

Kovács László:

Hogyan kerültél a Rockstúdióba?

Hajnal Gábor:

Korbuly Bélatévés szerkesztő vitt ebbe bele. Az adásokat más-más szerkesztők vitték, a miénk volt a rockos profil. Kőmíves Péter volt a műsorvezető, ő Kőmíves Sándor¹³⁷ színész unokája volt. Kitaláltam egy olyan sorozatot, amelyben legendás helyszíneket vettünk sorra,

¹²² Hevesi Tamás (1964) énekes, labdarúgóedző.

¹²³ A Matt Bianco 1983-ban alapított angol popegyüttes.

¹²⁴ A Siouxsie and the Banshees 1976–1996 között működő angol újhullámos rockegyüttes.

¹²⁵ Demjén Ferenc „Rózi” (1946) Kossuth-díjas énekes, dalszövegíró és basszusgitáros, az egyik legnevesebb magyar rockelőadó.

¹²⁶ Sárközi Anita (1965) EMeRTon-díjas énekesnő.

¹²⁷ A Z’Zi Labor 1986–1994 között működött újhullámos popegyüttes.

¹²⁸ Benkő László (1943–2020) Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas zenész, billentyűs, zeneszerző, az Omega együttes tagja volt.

¹²⁹ A Fix rövid életű glam rock együttes volt a nyolcvanas-kilencvenes évek fordulóján.

¹³⁰ A Bikini 1982-ben alapított rockzenekar. A nyolcvanas évek második felében az egyik legnépszerűbb rockelőadó volt.

¹³¹ D. Nagy Lajos (1950) rockénekes, a Rolls (l. 57. sz. lábjegyzet), majd a Bikini (l. 133. sz. lábjegyzet) szólólistája volt.

¹³² Fábíán Tibor (mh. 2022) zenész, újságíró, műsorvezető, menedzser. A Bonanza Banzai együttes (l. 139. sz. lábjegyzet) menedzsere volt.

¹³³ Pataky Attila (1951) énekes, dalszövegíró, az Edda együttes (l. 73. sz. lábjegyzet) frontembere

¹³⁴ Fenyő Miklós (1947) énekes, zongorista, zeneszerző, szövegíró. A Hungaria együttes egyik alapítója, vezetője és frontembere volt, a nyolcvanas évektől szólópályán van.

¹³⁵ Zalatnay Sarolta (1947) énekesnő, író, állatvédő. Mind a mai napig (2023) aktív előadó, a beatkorszak egyik legnépszerűbb énekesnője volt.

¹³⁶ A BonanzaBanzai 1988–1994 között működő techno-pop zenekar.

¹³⁷ Kőmíves Sándor (1897–1980) színész, érdemes és kiváló művész.

E-Klub,¹³⁸ Danuvia... Vikidállal a tévé pincéjében, a vasajtóknál csináltunk interjút, ez volt a metáldíszlet! (*nevet*) Nagyjából másfél évig tartott a műsor, ott szerkesztő-riporter voltam.

Igazából két dolgot nem csináltam a rockszakmában: nem zenéltem, és nem voltam road. De ezen kívül mindenféle voltam: rádióriporter, rádiószerkesztő, tévériporter, tévészerkesztő, koncertszervező, klubvezető, műsorvezető, menedzser.

A kilencvenes évek elején menedzseltem az XL Sisterst.¹³⁹ Jól ment, mert a diszkókban is fel tudtak lépni. Alapi István¹⁴⁰ írta a lemezüket. Az Alapi István – Hetényi Zoltán¹⁴¹ – Makovics Dénes¹⁴² trió volt a zenekar. Nagyjából másfél évig tartott, sajnos, a két névadó, Demeter Gyuri¹⁴³ és Vértés Attila¹⁴⁴ összevesztek, és emiatt vége lett.

Akkoriban Koltay Gábor¹⁴⁵ volt a Szabadtéri Színpadok igazgatója, és felhívott azzal, hogy kiadott egy könyvet¹⁴⁶ Cseke László életéről, elvállalnám-e ennek a promócióját. Igent mondtam, azzal a kitételrel, hogy megismerkednék Cseke Lászlóval. Rém jó arc! Kitaláltam, hogy vidéki rádiókba, televíziókba menjünk el a könyvet promotálni, és emellett diszkózhatna is. Meghirdettük több városban egy-egy elegáns helyen, hogy Cseke László diszkózik egy órát. Megszólalt a Szabad Európa szignálja, bemondta a szokásos szöveget: „A mikrofonnál és lemezjátszónál Cseke László” – megőrültek érte! Egyszer Szekszárdon egy csávó mindenkit meghívott egy-egy üveg viszkire. Fuvarozási vállalkozó volt, és engem külön elhívott a függöny mögé. Adott ezeröttszáz márkát azzal, hogy ezer a Csekéé, ötszáz az enyém. Cseke alig hitte el a dolgot. Kitaláltam, hogy csináljunk Csekével egy cédelemezt, egy zenei válogatást az ő felkonferálásával. Szigeti Feri kiadója, a Zebra adta ki, *Teenager Party* volt a címe. Csekével akkor találkoztam utoljára, amikor a Rock TV-nek csináltam az interjúsorozatomat.

Még 1996-ban történt, hogy Jankai Béla¹⁴⁷ elhívott szerkesztőnek az M-Sat Televízióba, ő volt ott a műszaki vezető. Seregély Pista¹⁴⁸ volt a főrendező, Michna Sanyi¹⁴⁹ pedig a stúdióvezető. Egy *Bulivonal* című műsort készítettünk, kéthetenként ment adásba. Rákospalotán volt a stúdiónk. Öt évig ment folyamatosan a műsorunk, ami akkoriban igen hosszú időnek számított. Vegyes volt a magazin, Schuster Lóránttól a Kerozinig¹⁵⁰ mindenféle előadó szerepelt benne. Ez volt az M-Sat legnézettebb műsora!

1996 végén megtalált engem a „Kisberkes”,¹⁵¹ hogy csináljunk egy produkciós irodát. Mi felfedezzük a fiatalokat, Berkes megírja a nótáikat, a BMG meg kiadja – nagyjából ez volt a felállás. Így alakult meg a Gold Records. Felvettük Molnár Gábort,¹⁵² aki a Gold Record jelenlegi tulajdonosa, harmadik műsorszervezőnek, így lett három Gábor a cégnél. Berkes írta a zenét, Valla Attila¹⁵³ a szövegeket, én voltam a menedzser, és Molnár Gábor szervezte a

¹³⁸ Az E-Klub neves budapesti koncerthelyszín volt a hatvanas évek végétől. A Budapesti Műszaki Egyetem E épületében működött, 1968–1988 között – nemcsak koncerteket szervező – egyetemi klubként, majd 1998–2008 között diszkóként.

¹³⁹ XL Sisters 1992-1993-ban működő hard rock zenekar.

¹⁴⁰ Alapi István (1962) Artisjus és Fonogram díjas magyar előadóművész, gitáros, zeneszerző, az Edda Művek (I. 84. sz. lábjegyzet) tagja

¹⁴¹ Hetényi Zoltán (1970) dobos, az Edda Művek (I. 84. sz. lábjegyzet) tagja.

¹⁴² Makovics Dénes (1962) egyetemi tanár, előadóművész; fúvós hangszereken és basszusgitáron játszik.

¹⁴³ Demeter György (1959) rockénekes, színész.

¹⁴⁴ Vértés Attila (1966) rockénekes.

¹⁴⁵ Koltay Gábor (1950) Balázs Béla-díjas (1985) filmrendező, színiigazgató, érdemes művész.

¹⁴⁶ *A mikrofonnál és a lemezjátszónál Cseke László*, Szabad Tér, 1996

¹⁴⁷ Jankai Béla (1962) előadóművész, zeneszerző, rendező.

¹⁴⁸ Seregély István (1950) filmrendező, producer, grafikus.

¹⁴⁹ Michna Sándor operatőr, rendező.

¹⁵⁰ A Kerozin 1996-ban alapított, és a 2010-es évek végéig aktív techno- és rockegyüttes.

¹⁵¹ Berkes Gábor (1962) zenész, zeneszerző, producer, korábban gyermekszínész.

¹⁵² Molnár Gábor menedzser, producer, kiadóigazgató.

¹⁵³ Valla Attila (1967) Huszka Jenő- és eMeRTon-díjas dalszövegíró.

haknikat. Valla Attila addigra már sokakkal dolgozott együtt, például Cserhádi Zsuzsával. Nagyon eltalálta a csajos szövegeket.

Nálunk indult a Baby Sisters.¹⁵⁴ Az volt a poén, hogy a három csaj három eltérő karakterrel bírt, Klári¹⁵⁵ volt a szőke, hűvös skandináv szépség, Gabi¹⁵⁶ a kis aranyos és Évi¹⁵⁷ a bombázó. Az első lemezüket Berkes és Valla egy hét alatt megírták, amikor szorította őket a határidő. És volt rajta hat sláger! Berkes azt mondta a végén, hogy csináltat egy névjegyet: „Berkes Gábor slágergyártó kisiparos”. Elképesztő érzéke volt a slágeríráshoz! A lemez 1997 májusában jött ki. Első tévéfelvételük a *Rád gondolok* című opusz volt, a Z+ tv-nél. A nevüket egyébként Valla találta ki. Tomsits Timi, akinek az édesapja Tomsits Rudolf¹⁵⁸ trombitaművész volt, a Blikknél dolgozott, és összehozott egy fotózást a csajokkal egy cikkhez. Ekkor találta ki Valla a trió mottóját: „Amire gondolsz, azt szorozd meg hárommal!” Lejött az újságcikk, leadták a tévéfelvételt. Bevittem a Danubius és a Juventus Rádiókba a maxi cédét. Mindkettő hatszor játszotta le naponta! A klipet a Z+ is napi hatszor játszotta. Augusztusra egy hónap alatt már ötvenkét fellépésük volt! Három hónap után országos sztárok voltak. Négy és fél évig voltak együtt, több mint 1800 fellépésük volt. Akkor már lehetett nyugati módszerekkel menedzselni, volt sok újság, rádióadó... Még nem voltak celebek, tehát kiket hívtak meg a médiákba? Popsztárokat! Egyik tévészereplés követte a másikat.

Kovács László:

Hogy lett vége a Baby Sistersnek?

Hajnal Gábor:

Úgy, hogy megunták! Én is, de ők pláne! Négy és fél évig nem volt egy üres péntekjük meg szombatjuk. Mikrobuszba beülni pénteken este 6-7 órakor, és rohángálni egyik diszkóból a másikba... aztán hazajönni hajnalban vagy reggel. Hétfőn volt általában szünetünk. Aztán jöttek a tévéfelvételek, videoklip-forgatások. Pasik sehol, mert semmire sem volt idejük. 2001 elején mondták nekem, hogy már nem nagyon bírják. Még kihúztuk 2001 szilveszteréig, akkor a *Dáridóban*¹⁵⁹ búcsúztunk el.

Kovács László:

Ezután merre vezetett az utad?

Hajnal Gábor:

Felhívott Joós Pisti,¹⁶⁰ hogy csináltak egy lemezt egy énekes csajnak, hallgassam meg, szeretné, ha menedzselném. Kimentem a Hűvösvölgyi útra, Pisti feltett egy cédélemezt, egy csaj úgy énekelt rajta, hogy csak na. Kiderült, hogy ő Horváth Tünde,¹⁶¹ Tissy, aki

¹⁵⁴ A Baby Sisters 1996–2001 között létező lány együttes.

¹⁵⁵ Hertelendy Klára (1975) énekesnő, a Baby Sisters tagja volt.

¹⁵⁶ Szklenár Gabriella (1978) énekesnő, a Baby Sisters tagja volt, feloszlásuk után Baby Gabi néven szólópályára lépett.

¹⁵⁷ Bognár Éva (1977) énekesnő, a Baby Sisters tagja volt.

¹⁵⁸ Tomsits Rudolf (1946–2003) trombitaművész, zeneszerző, főiskolai tanár. Nemzetközi hírű dzsessz-zenész volt.

¹⁵⁹ A *Dáridó* Galambos Lajos zenész, producer zenés tévéműsora volt 1997 szilveszterétől. Feltűnően könnyed hangvételével a kétezres évek fordulóján tévés nézettségi csúcsokat döntött.

¹⁶⁰ Joós István kiadói igazgató, producer.

¹⁶¹ Horváth Tünde, énekesnő, táncosnő. Az *Ámokfutók* tagja volt a kilencvenes években, az ezredforduló környékén, rövid szólókarrierje is volt Tissy néven.

korábban az Ámokfutók¹⁶² tagja volt. Óriási jelenség volt, olyan volt a színpadon, mint egy nőstény oroszlán! Ha nem ide születik, akkor biztos, hogy világsztár. Tissy el akarta felejteni az Ámokfutók-korszakát, és ezt az önálló lemezét Menyus és Miklós Tibi¹⁶³ írták. Tele volt nagyívű, gyönyörű dalokkal. Elvállaltam! Ez három évig tartott. Sajnos, nem futott be, pedig külseje és hangja erre predesztinálta volna. Külföldre költözése miatt lett vége.

Ebben a korszakban tettem egy kirándulást a popszakmán kívülre. Tissy révén ismertem meg Klivinyi Zoltánt, akivel a *Penthouse*¹⁶⁴ magazint kezdtük el csinálni 2001-ben. Ott promóciós igazgató voltam. Örült egy időszak volt, és ami csajozás ott ment... *(nevet)* Szerettem ezt a munkát, de Zoli gazdasági ügyei miatt 2004-ben vége lett. Egy ideig nem tudtam mihez kezdeni, a Royal Szálló halljában csináltam partikat.

Kovács László:

Ugye, ekkor következett a Budapest FM?

Hajnal Gábor:

Egyszer csak felhívott Rónai Egon,¹⁶⁵ régi jó ismerős, hogy nem lenne-e kedvem műsort vezetni a Budapest FM rádiónál? Volt. Bevettem Zoltán Jancsit,¹⁶⁶ vele csináltunk egy *Rock Cirkusz* című műsort. De Egon igazából mindent rám lőcsölt, dzsesszt, világzenét... Kezdeztem előlről kapcsolatokat építeni. A pult kezelését is rám akarta bízni, de abból nem lett semmi. Elég jól ment a dolog, mígnem a Metropol¹⁶⁷ együttes estéjén kitört a balhé. Állítólag ennek az élő riportnak eléggé promóciós íze lett. Nem tudtam meg, pontosan miért, mert csak Jancsi volt ott, és utólag sem hallgattam az adást. Rónai Egon még az este folyamán felhívott: „Te mondd meg neki, hogy ki van rúgva, vagy én?”

Kovács László:

Nos, ebben tudok segíteni, mert konkrétan én voltam az interjúalany. Kétszer elhangzott a kiadóm, a Moiras Records¹⁶⁸ neve, ez volt a promóció. Az adás felvétele is megvan – egyébként 2006. február 12-én volt. Sajnos, Zoltán Jancsi nem mondta el nekem a szabályt, hogy ebben a rádióadásban cég neve nem hangozhat el.

Hajnal Gábor:

Én maradtam a rádióban. Sajnos, 2008-ban becsődölt, ekkor Egon megcsinálta a Pont FM Rádiót, kettős profillal, sport és rock volt benne. Két műsorom volt ott, a *Retrock* és a *Rocközön*. A Wigwamban bulikat is csináltunk a Pont FM márkanév alatt. Ebben az adóban kifejezetten nagy élet volt! Sajnos, csak másfél évig működött, akkor Rónai Egon eladta. A Pont FM után létrehoztam a PeCsa Cafe rockkocsmáját.

Kovács László:

Hogyan találtad meg a helyet?

¹⁶² Az Ámokfutók 1994-ben alapított popegyüttes.

¹⁶³ Miklós Tibor (1947–2013) író, műfordító, dalszövegíró, rendező, színházvezető volt.

¹⁶⁴ A *Penthouse* amerikai férfimagazin magyar kiadása.

¹⁶⁵ Rónai Egon (1962) Prima Primissima-díjas újságíró, televíziós-rádiós műsorvezető, riporter.

¹⁶⁶ Zoltán János (1953–2020) újságíró, zenei szakíró, rocktörténész volt.

¹⁶⁷ A Metropol Group, 1968-ban Nagyváradon alapított rockzenekar, rövidebb-hosszabb megszakításokat követően jelenleg, 2023-ban is aktív.

¹⁶⁸ A Moiras Records 2005-ben alapított magyar lemezkiadó, főleg a hazai könnyűzene elfelejtett értékeinek felkutatásával és kiadásával foglalkozik.

Hajnal Gábor:

Úgy történt, hogy Bölcskey Misi¹⁶⁹ elhívott, hogy készítsék ötven interjút a majdan induló Rock TV-nek. Ő volt a tulajdonosa, de sajnos elhunyt, és a tévéadások nem indulhattak el. Én szerveztem az interjúkat és a helyszíneket. Járkáltam, hogy újabb és újabb helyszíneket derítsek fel, így készültek interjúk a PeCsa Cafében is. Ott jött az ötlet, hogy lehetne csinálni egy kis rockkocsmát, amibe az üzemeltető bele is ment. Ez 2008 végén volt. Blues Company¹⁷⁰ volt először, havonta egyszer, szerdán, utána jött a Kugli¹⁷¹ Gönczy Gabóval.¹⁷² Végül havi 12-13 bulit sikerült csinálni. Nagyon jól éreztem magam, olyan volt, mint a könyvklubban, 1966-ban. Négy évig csináltam, egy nagy záró bulival köszöntem el. Akkor jött a híre, hogy a Petőfi Csarnokot le fogják bontani.

Amikor a Budai Ifjúsági Park megnyitásának az ötvenedik évfordulója volt, tehát 2011-ben, kitaláltam, hogy szervezzünk a PeCsa Caféba egy nosztalgiabulit. Egy csomó előadót sikerült bevenni: P. Mobil, Syconor, HIT,¹⁷³ Zalatnay, Bergendy Pista...¹⁷⁴ Elhívtam az FG-4¹⁷⁵ zenekart is, hogy legyenek Illés-számok is a bulin. Összegyűlt vagy hatszáz zenész, olyan arcok is, akiket évtizedek óta nem láttam. Amikor Bródy János¹⁷⁶ meghallotta, hogy az FG-4 elkezd játszani, egyszer csak eltűnt a backstage-ből. Felment a színpadra, és elkezdett játszani a zenekarral! Hajnali négykor mentek el az utolsó zenészek, akik a koncert után még maradtak bulizni.

2013-ban nagyjából befejeződött az aktív pályafutásom. Oláh Ibolyának¹⁷⁷ szerveztem koncerteket, meg Zalatnay Saroltának. Ibolya őstehetség volt, de hosszabb távon nem találtuk meg a közös hangot. Cinivel ezer éve ismerjük egymást, afféle levezetés volt ez a szervezői munkámban. 2018-ban még Sasvári Sanyinak¹⁷⁸ csináltam a MOM Kultúrközpontban egy bulit. Ebben az időben készült el a *Bárcsak tudnánk vigyázni rád* című klip, amely egy Tunyogi Band¹⁷⁹ nóta felújítása volt, Seregély István rendezésében. Legutóbb a Pardon együttes¹⁸⁰ és Tunyó¹⁸¹ közös lemezének felújításával foglalkoztam. Eredetileg a zenekar ingyen osztogatott pár példányt belőle, és nem volt rendesen forgalmazva. Ezt 2021 karácsonyára hoztuk tető alá, a Grund Records vállalta a kiadását. *Vadnak születtem* a lemez címe. Egy új nóta is rákerült, aminek jómagam írtam a szövegét. *Az utolsó whisky* lett a címe, egy emlékdal az elhunyt társakról.

Egyébként már korábban is szerkesztettem lemezt. Ez egy válogatás volt Szécsi Pál¹⁸² rádiófelvételeiből, Szécsi Katival, Pali hűgával készítettük. *Ha nem vagy velem* címmel jelent meg a Premier Art kiadónál, még 1999-ben.

¹⁶⁹ Bölcskey Mihály (1965–2015) rendező, producer, lapkiadó volt.

¹⁷⁰ A Blues Company 1994-ben alakult bluesegyüttes.

¹⁷¹ A Kugli 1979-ben alapított hard rock együttes.

¹⁷² Gönczy Gábor dobos, a Kugli együttes vezetője.

¹⁷³ A HIT, később Hitrock, 1978-ban alakult hard rock együttes.

¹⁷⁴ Bergendy István (1939–2020) Liszt Ferenc-díjas zeneszerző, szaxofonos, énekes, a Bergendy-együttes zenekarvezetője volt.

¹⁷⁵ Az FG-4 Illés-Fonográf Emlékzenekar 2006-ban alakult tribute rockegyüttes.

¹⁷⁶ Bródy János (1946) Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas énekes, gitáros, zeneszerző, szövegíró. A magyar rock történetének egyik meghatározó alakja.

¹⁷⁷ Oláh Ibolya (1978) Petőfi- és Gundel-díjas énekesnő, dalszerző.

¹⁷⁸ Sasvári Sándor (1957) Jászai Mari-díjas és EMeRTon-díjas színművész, zenész.

¹⁷⁹ A Tunyogi Band 1991–2008 között működött hard rock együttes. Névváltozatai: Tunyogi Rock Band, The Rock Band, TRB, Új Tunyogi Band.

¹⁸⁰ A Pardon rockzenekar volt a 2000-es években.

¹⁸¹ Tunyogi Péter (1947–2008) rockénekes. A P. Mobil szolistaaként vált ismertté, később a Tunyogi Band (l. 150. sz. lábjegyzet) alapítója és énekes, valamint a Mobilmánia énekes volt.

¹⁸² Szécsi Pál (1944–1974) táncdalénekes volt, a hatvanas-hetvenes évek egyik legnépszerűbb hazai eladója.

Az utóbbi években két fontos megtiszteltetés ért. 2018-ban Zoltán János barátom tollából megjelent *Mindhalálíg rock and roll* címmel az életrajzi könyvem. 2021-ben pedig a Fonogram – Magyar Zenei Díj szakmai életműdíját vehettem át.

Kovács László:

Hogyan alakult a családi életed?

Hajnal Gábor:

Mindig bonyolult volt. Az első házasságom másfél évig tartott, ez egy kamaszkori szerelem volt. Két és fél évig jártunk, 1969-ben esküdtünk meg. Nagyon belevetettem magam a beatéletbe, és a házasság inkább kolonc volt nekem. Ági műszaki rajzoló volt. Másfél év után elváltunk. Legközelebb 1978-ban nősültem meg. Ő is Ági volt, óvónő egyébként. Az a házasság körülbelül két évig tartott. Harmadszor 1985-ben nősültem, Zsuzsát az Ifjúsági Rendező Irodának köszönhettem. Ott Németh Gyula volt a főnököm, egyszer mondta, hogy jön egy csaj riportot csinálni, de neki el kell mennie, beszéljek én vele. Négyre kellett volna jönnie, de nem jött. Épp mentem volna haza, már az ajtóban voltam, amikor megérkezett a csaj. Ha öt perccel korábban elmegyek, soha nem találkozunk, mert nem ismertük egymást, az utcán elmentünk volna egymás mellett. Ez 1984 augusztusában történt. Zsuzsa elhatározta, hogy én leszek a férje. Én két házasság után már óvatosabb voltam, továbbá az első feleségem két évvel volt nálam fiatalabb, a második nyolccal, Zsuzsa meg tizennéggyel. Jogász volt, később egyetemi docens lett a Metropolitan Egyetemen. Vettünk egy lakást a Henszlmann utcában, a Károlyi-kert mellett, egy sarokra a jogi egyetemtől. Amikor beköltöztünk, egyszer vittem fel csomagokat, és kijön az egyik földszinti lakásból Novai Gábor,¹⁸³ akit már a Generálból ismertem. Véletlenül egy házba költöztünk! Csak nagyjából öt évig laktunk ott, aztán visszajöttünk Zuglóba. Ez a házasságom tíz évig tartott. Volt egy nagyon szerencsétlen mozzanata, 1990-ben az ötödik hónapban elment a gyerekünk. Azt mondták az orvosok, ha negyven perc alatt nem tudják lenyomni Zsuzsa lázát, akkor ő is meghal. Nem lehetett többé gyereke. Akkor már 44 éves voltam, Zsuzsa pedig 30. Ott álltunk öt év házasság után úgy, hogy már nem lesz gyerekünk. Addig is sokat utaztunk, de akkor elkezdtünk évente háromszor utazni, ami egy pótcselekvés volt. Még öt évig voltunk együtt, amikor kölcsönösen úgy éreztük, hogy elfáradt a kapcsolatunk. Ha lett volna gyerekünk, minden másképp lett volna.

Kovács László:

Nem találtatok egy közös célt?

Hajnal Gábor:

Így van. Elváltunk és elhatároztam, hogy soha többé nem fogok megnősülni. A magánéletem sajnós, nehéz volt, három házasság, vetélés... azután már nem is hajtottam komolyabb kapcsolatra. 1996-tól vagyok magányos farkas. Iker jegyű vagyok, van bennem egy kettősség, a bulik mellett én szeretek egyedül is lenni. Elmondhatom, hogy benne voltam a rock and roll világban, átbuliztam az egész életemet!

¹⁸³ Novai Gábor (1949) énekes, basszusgitáros, zeneszerző, szövegíró, producer, menedzser. Ismert együttese a Generál, a Hungaria, majd a Dolly Roll voltak.